

Modernare förskola

Förskolan Staren växer med en om- och tillbyggnad som ska stå helt klar vid årsskiftet, **sid 3**

Gott på lager

Aroma med chokladtillverkning i Torshälla flyttar nu hela sitt centrallager till Eskilstuna, **sid 4**

Frida i bokform

Pandemin har sinkat utgivningen men snart lämnar boken om Frida tryckeriet, **sid 10**

Eskilstuna
kommun

Torshälla

Nr 1 • 2022 Torshälla gör småstadsevolution

runt

Hållbara
lekplatser

Folk och Kultur

Dags för ett nytt kulturkonvent

Slottsfrun i Bruksbyn

Anna Suurna bor i en av Zethelius snart 200 år gamla arbetarbostäder

Torshälla

ANSVARIG UTGIVARE
Eva Norberg
eva.norberg@eskilstuna.se
tel 016-710 16 92

REDAKTION
Pernilla Lindström
Karin Wejderot
Suzan Östman Bäckman
Jacob Hansson (redaktör)

PRODUKTION
Serviceförvaltningen,
Kommunikation
Eskilstuna kommun

KONTAKT
Torshälla runt
Serviceförvaltningen,
Kommunikation
Eskilstuna kommun
631 86 Eskilstuna
torshallarunt@eskilstuna.se

OMSLAGSBILD

Anna Suurna i Bruksbyn
Foto: Per Groth

UPPLAGA
5 500 ex

TRYCK
Linderoths Tryckeri

MANUSSTOPP
/ UTGIVNING 2022

10 jan 9 feb
7 mars 6 april
9 maj 7 juni
15 aug 14 sep
17 okt 16 nov

"Kanske vi kan komma framåt med A-verkstaden"

Då har vi lämnat ännu ett år bakom oss och vi ser fram emot valåret 2022. Jag minns att jag, förra året vid den här tiden, hoppades på att vaccinet mot covid-19 skulle innebära ett mer normalt år. Så var det kanske en period, under sensommar och höst. Men nu ser det ut som vi är tillbaka vid restriktioner och jobb hemma för de som kan.

Det verkar dock som att smittan nu inte gör oss lika sjuka, däremot smittar den mer. Nu gäller det att vi följer de råd vi får om social distansering samt framförallt tar vaccin som erbjuds. Även om vi som är fullvaccinerade kan sprida smittan blir vi inte lika allvarligt sjuka.

Under året ska vi fortsätta upprustningen av hamnen och påbörja planeringen för en utveckling av Östra Torget. Kanske vi även kan komma någonstans med den anrika industrifastigheten på västra sidan om ån mitt i Torshälla, tidigare Holmens A-verkstad. Jag kan inte lova detta, men jag hoppas!

Vi lyckades i slutet av förra året att få till en medborgardialog "på riktigt" vilket var ett mål. Gensvar från er Torshällabor var mycket bra och vi hoppas kunna genomföra fler fysiska dialoger. Som det ser ut nu blir det sannolikt digitala under första delen av året.

Jag fick en fråga senast – som jag inte kunde svara på där och då – gällande den gamla tippen vid Granbacken. Det fanns en oro för vad massorna som lades där innehöll. Jag kan nu lugna alla; man täcker den gamla tippen med friska massor för att stänga inne eventuella föreningar som finns kvar där sedan tidigare.

Kom nu ihåg att det inte är långt kvar till våren och förhoppningsvis lättade restriktioner.

Sköt om er och kom ihåg att tvätta händerna och hålla avstånd, så ses vi på stan!

Lars-Göran Karlsson
ordförande
Torshälla stads nämnd

Förskolan Staren i Torshälla växer så det knakar. I vår är nya lokaler klara för inflyttning och sedan ska gamla förskolan renoveras. När allt är färdigt blir Staren Torshällas största förskola med plats för 160 barn.

Snart är Staren flygfärdig

Text: Jacob Hansson
Foto: Pernilla Alexandersson

Arbetet med förskolan sker i två etapper. Tillbyggnaden som ska vara färdig i vår, sedan renovering av den gamla delen. Nya Staren får bland annat ett nytt modernt kök med tillhörande matsal och även matplatser utomhus så att barnen kan äta ute när vädret tillåter.

– Utemiljön ska inspirera barnen både till rörelse och fantasi men även till lugna stunder och krypin för vila och återhämtning. De allra yngsta barnen kommer att ha en egen gård som är anpassad utifrån deras förutsättningar, säger Pernilla Alexandersson, rektor för Staren och Lilla Villekullas förskola.

När allt är klart kommer Torshälla ha en förskola med plats för cirka 160 barn.

– Vi skapar plats för 40 nya barn. Torshälla växer och behöver utvecklas med nya platser på våra förskolor så att alla kan få plats.

Att bedriva verksamhet när det pågår byggarbete vägg i vägg har förstås sina utmaningar. Men såväl personal som vårdnadshavare och barn på förskolan har enligt Pernilla Alexandersson varit väldigt flexibla under byggtiden.

Barnen har kunnat följa processen genom plexiglas-skivor i staketet och har haft stora maskiner och annat spännande att titta på.

– Jag är tacksam att jag har så professionell personal som kan se slutmålet och fortsätta bedriva undervisning av så hög kvalitet trots att det stundtals varit lite rörigt och snabba förändringar utifrån byggets processer, säger Pernilla Alexandersson.

Årskiftet 2022/2023 ska hela förskolan vara klar.

– Vi ser fram mot att ha en invigning när det är dags att flytta in i de nya lokalerna och det känns roligt att vi utökar antal förskoleplatser i Torshälla så vi kan erbjuda platser till alla barn som bor här.

Hallå där..!

...Eivind Granås, vd för konfektyrföretaget Aroma som har tillverkning i Torshälla och nu flyttar sitt centrallager till Eskilstuna

Varför flyttar ni centralagret till Eskilstuna?

Vår målsättning är att reducera vårt totala klimatavtryck i värdekedjan genom färre transporter och mindre CO² utsläpp. Eftersom Eskilstuna ligger geografiskt perfekt till med tanke på våra tre fabriker i Sverige och även avståndet till våra stora kunders lager så bidrar det positivt.

Tillverkningen i Torshälla har anor; Torshälla konfektyr grundades 1906. Vilken betydelse har det?

Att en av Aromas fabriker ligger i Torshälla har absolut betydelse eftersom vi därmed har kort väg till det nya lagret i Eskilstuna. Vi har en stor chokladfabrik i Torshälla, känd för att tillverka många svenska chokladfavoriter som även går på export så traditionen och känneteckningen är viktig!

Kommer verksamheten i Torshälla att växa ytterligare i och med detta?

Fabriken i Torshälla kommer att påverkas positivt av etableringen, men det är svårt i nuläget att se hur eftersom vi gör en löpande bedömning. De viktigaste faktorerna är efterfrågan från våra kunder samt kompetent personal som det lyckligtvis finns gott om i Torshällatrakten.

Är du själv en 'godisråtta'?

Jag äter godis flera gånger om dagen – det ingår i min arbetsbeskrivning. Favoritgodis just nu är *Konfetti*, en färgglad chokladpralin som kommer ut i lösvikthyllorna vecka 7. "Made in Torshälla"...

Välkommen till ett digitalt Folk och Kultur 2022

För femte året arrangeras det kulturpolitiska konventet Folk och Kultur i Eskilstuna. På grund av pandemin blir det även i år en digital upplaga med en blandning av förinspelade inslag och live-sändningar från Eskilstuna 9–11 februari.

Bland annat gästas konventet av mediaanalytikern Johanna Koljonen som berättar om trender och tendenser inom den audiovisuella branschen i allmänhet och filmvärlden i synnerhet. Dessutom

Folk och Kultur 2022 har sex teman: Kulturpolitik, Nordiska perspektiv, Ungas kultur, Centrum och periferi, Konstnärlig frihet och Kultur och näringsliv.

spelar Sveriges enda sverigefinska tangoorkester: Darya och Mänskensorkestern! Läs mer om konventet på folkochkultur.se

Hållbara lekplatser för barn

Kommunen håller på att ta fram en lekplatsplan gällande alla allmänna lekplatser. Syftet med lekplatsplanen är att få en strategi för att jobba långsiktigt och hållbart med lekplatser, tala om varför barns lek och utemiljöer är viktiga, få en helhetsbild av nuläget, ta fram en matris för vad

som är en bra placering samt beskriva Eskilstuna kommuns målsättning för barns utemiljöer. Lekplatsplanen ska också fungera vägledande för investeringar, drift och underhåll. Eskilstuna kommun har i dag 95 stycken allmänna lekplatser, varav 13 stycken finns i Torshälla

Är du intresserad av stadsutveckling?

■ På stadsutveckling.eskilstuna.se kan du som är nyfiken se hur kommunen med sina två städer växer och utvecklas. Här finns information om pågående projekt och översiktlig planering av olika slag; till exempel planer för trafik och grönområden. Under fliken Geografiska områden kan du läsa mer om pågående och kommande utvecklingsprojekt för Torshälla.

Verkstadshäng – för alla åldrar

■ 5 mars och 2 april 13.00–16.00 arrangerar Ebelingmuseet öppen konstverkstad för alla åldrar. Barn följer med i vuxet sällskap. Det är drop-in men på grund av rådande restriktioner kan museet endast ta emot ett begränsat antal deltagare samtidigt. Därför kan viss väntetid förekomma. Arrangemanget är kostnadsfritt. Läs mer på ebelingmuseet.eskilstuna.se

Under torsdagar udda veckor arrangerar Ebelingmuseet **Kreativa seniorer – för dig som är senior eller dagledig.** Fristående tillfällen. Inga förkunskaper krävs. Kostnadsfritt. Läs mer på ebelingmuseet.eskilstuna.se

Påverka framtidens kultur och idrott

11 februari–9 maj kan du lämna synpunkter om Kulturpolitiska programmet och Idrottspolitiska programmet för Eskilstuna kommun. Läs programmen och lämna synpunkter på eskilstuna.se/programforkulturochidrott

Ny utställning på Ebelingmuseet "Vita skuggor" av Fredrik Strid. T o m 10 april.

VALLBYBRON STÄNGS AV

■ Vallbybron ska renoveras och stängs av helt för motortrafik under veckorna 10–19. Det påverkar bland annat bussarna som trafikerar sträckan. Du som går eller cyklar kommer däremot kunna leda din cykel över bron. ■ I samband med att Vallbybron renoveras byggs även fartdämpande hinder på Hammarbyvägen samt en gång- och cykelbana från Vallbybron till Germundsgatan.

STÖD OCH HJÄLP FÖR ANHÖRIGA

■ Är du anhörig och hjälper en vuxen person som är långvarigt sjuk eller har en funktionsnedsättning? Kanske behöver du själv någon som stöttar och lyssnar..? Tag kontakt med Anhörigcentrum, de kan hjälpa dig med exempelvis kontakter inom kommunen, regionen och föreningar. Samtalen är kostnadsfria och dokumenteras inte. Anhörigkonsulenterna har tystnadsplikt. ■ Ring 016-710 71 94 eller mejla anhorigcentrum@eskilstuna.se

Lunchmusik i Torshälla kyrka

15/2 Franska klanger från barock till nutid (Pertti Honkanen)
1/3 Vår morgon (Amelie Lindén)
15/3 Musik ur musikalens värld (Gunnar Sandevärn)
29/3 Passion (Amelie Lindén)

Konserterna ges klockan 11.40 i Torshälla kyrka.

Covidrestriktioner: 50 anvisade sittplatser i kyrkan vid gudstjänst, konsert osv. Öppen kyrka: max 19 personer.

LÄSCERTIFIERING SKA ÖKA LÄSLUST

■ Förskolan Staren ska under 2022 arbeta med att läscertifiera förskolan tillsammans med Läsa-satsningen på Eskilstunas bibliotek. Syftet är att öka barns lust att läsa och skapa bra förutsättningar för att bidra till en höjd utbildningsnivå. Barnet ska se sig själv som en läsande person, med tilltro till sin egen förmåga.

På eskilstuna.se/corona hittar du aktuell information om covid-19 och förändringar i kommunens verksamheter!

EN VÄG IN FÖR RÅD OCH FRÅGOR

■ Biståndskontoret har numera en mottagningsenhet som kontaktväg in för alla nya ärenden. Enheten hjälper dig i frågor som rör omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättningar och du kan få råd, svar på frågor, hjälp med att ansöka om stöd eller att göra en orosanmälan. ■ Mottagningsenheten är tillgänglig på Vof. mottagningsenhet@eskilstuna.se och på telefon 016-710 52 60. Telefontiderna är måndag, tisdag, torsdag, fredag 10.00-16.00, onsdag 13.00-16.00. Stängt för lunch 12.00-13.00. Du kan också besöka mottagningsenheten på Drottninggatan 16A i Eskilstuna, samma besökstider som telefontider. ■ Personer som söker bistånd för första gången kan gärna använda biståndskontorets e-tjänster som finns på eskilstuna.se.

"Jag var gift med en herrgård"

I en röd stuga i Torshälla bor Askungen. Anna Suurna började som fattig dotter till en slottsherre och arbetade hårt tills hon själv blev slottsfru – utan att vänta på någon prins.

Text: Anna Jerdén Foto: Per Groth

Bruksbyn vid Nybyvägen byggdes 1829-30 av Adolf Zethelius i samband med att han startade Nyby bruk. På behörigt avstånd från herrgård och tjänstemän på andra sidan Nybyån fick arbetarna sina bostäder. Det är åtta faluröda timmerstugor och två stycken tvåvåningshus.

Ursprungligen bodde flera familjer i varje stuga, så småningom blev de pensionärsbostäder för arbetarna på bruket och numera är de privatägda enfamiljshus. I ett av dom bor Anna Suurna sedan 2010.

Annas askungesaga startar i Polen där hennes far ägde en stor gård och ett slott som blev konfiskerat efter kriget.

Hennes far sattes i kommunistiskt fängelse i sex år, så starten var inte lätt och framtiden såg inte ljus ut för godsherrens fru och dotter. Anna lämnade hemmet som 15-åring och har sedan dess försörjt sig själv.

– När jag var 20 år träffade jag en man som ordnade sommarjobb på centraltvätten på lasarettet i Eskilstuna.

Vägen därifrån vindlar via folkhögskola, lärare för judiska flyktingbarn från Polen, arrangör av festivaler, programledare i tv för Varieté Påfågeln, fritidsledarutbildning, ansvarig för kommunens sommar-arrangemang, försäljningschef på Stadshotellet, turistchef i Eskilstuna och projektledare på Västmannaturism. ➤

MÅNGFACETTERAD | Anna Suurna har en bakgrund bland annat som lärare, festivalarrangör, programledare och turistchef.

DÅTID-NUTID | Bruksbyn som det såg ut på 1800-talet (övre bilden) och så som det ser ut idag.

HUS MED HISTORIA | Industrimannen Adolf Zethelius byggde husen vid Nybyvägen 1829–30 i samband med att han startade Nyby bruk. Anna Suurna har bott här sedan 2010.

”När jag fick höra att ett av Zethelius hus i Bruksbyn var till salu så slog jag till!”

➤ Visst har det funnits prinsar längs vägen, en av dem gav henne sitt efternamn, två söner och första kontakten med Torshälla 1973.

– **Först bodde vi i ett hus vid Dalby gård** och när det revs flyttade vi till gamla Stadshuskällaren med utsikt mot forsen och pilen där Bellman satt och spelade.

Här passar en utvikning. Anna Suurna engagerade sig nämligen politiskt och blev förtroendevald i Folkpartiet. Ett bestående resultat finns kvar.

– Stadshuskällaren låg så till att överförfriskade män ständigt slank in och kissade på vår tomt. Jag motionerade om en pissoar på torget. Motionen gick igenom, problemet minskade och pissoaren står fortfarande kvar!

När Anna var sex år kom pappa tillbaka. De åkte till slottet tillsammans och vandrade i parken.

Pappan närde en dröm om att få tillbaka egendomen. Han dog 1969 utan att se sin dröm uppfyllt. Men Anna gav inte upp; när muren föll åkte hon till Polen och förhandlade om slottet, som nu var ett ganska förfallet vårdhem för lungsjuka.

– Jag hade arbetat åt andra så länge. Nu ville jag göra något själv, men kostnaderna skulle bli för stora. Då började jag åka runt Mälaren och leta, berättar Anna Suurna.

– En solig dag kom jag till Surahammars herrgård. Det var en liten kopia av vårt slott i Polen. Och jag tänkte: det här ska jag ha!

Så blev det.

Surahammars herrgård var öde, svårt nerliten och ägdes av kommunen. Efter långa förhandlingar fick hon köpa och lyckades få lån till renoveringen. Tillsammans med slottsarkitekt Björn

Norman beställde hon handtryckta tapeter, letade gamla polska möbler, köpte handmålat porslin och fick till slut ett fyrstjärnigt slott med 24 bäddar, tre restauranger, tre hektar park och egen dansbana.

Äntligen hade askungen blivit slottsfru och människor kom vida ifrån för att se den vackra byggnaden, äta, dricka och roa sig. Det var konferenser, festivaler och polska dagar med hantverk och musik. Anna Suurna fick Kavalleriorden av Polens president för sina insatser för att sprida polsk kultur i Sverige och blev Årets företagare i Surahammar.

Men dagens slottsfruar skriker inte runt i sidenklänning i parken och doftar på rosorna. Anna Suurna fick rycka in i köket när någon blev sjuk, bädda sängar, boka, arrangera och arbeta dygnet runt, året runt.

– Jag var gift med en herrgård. 2009 sålde jag till en katolsk stiftelse som använder herrgården som retreat för spanska kvinnor. Allt finns kvar och används.

Själv tvekade hon inte en sekund om att återvända till Torshälla.

– Jag ville tillbaka! Det är ett så vackert samhälle med gammal kultur.

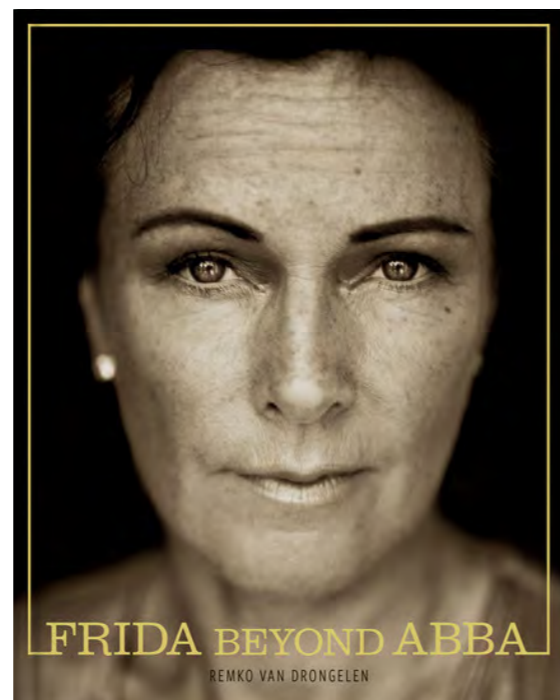
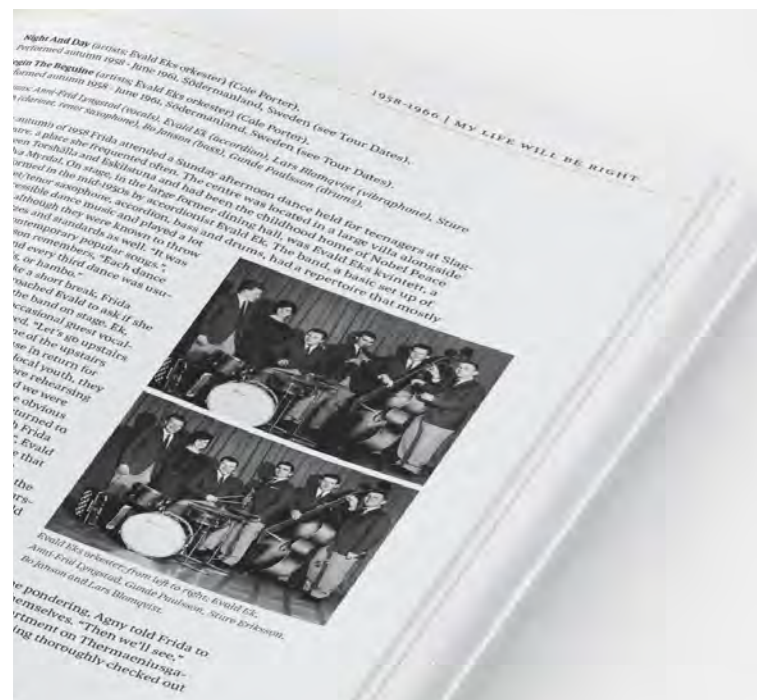
– **Surahammars herrgård och bruk** ägdes av Adolf Zethelius och jag hade stått nästan varje dag och berättat om honom på herrgården. När jag fick höra att ett av Zethelius hus i Bruksbyn var till salu så slog jag till!

Som tidigare turistchef har förstas Anna Suurna många idéer om hur Torshälla skulle kunna bli ännu mer attraktivt.

– Jag skulle gärna göra mer för Torshälla! Jag tror man ska satsa på hamnen, kanalen och aktiviteter med vatten som båtfester, nya hus och kanske ett museum över Nyby bruk uppe vid kvarnen.

Själv bor hon kvar, nära naturen i en idyllisk by och i en stuga med målningar av två slott, ett i Polen och ett i Surahammar. ●

Boken om Anni-Frid Lyngstad har varit redo att tryckas sedan länge. Pandemin har försenat arbetet. Och när ABBA i höstas aviserade comeback fanns det goda skäl att vänta ytterligare.

Snart lämnar Frida tryckeriet

Text: Jacob Hansson
Bokomslag: Grant Robinson

I Torshälla runt 4/2020 berättade vi om Remko van Drongelen. Han bor i Rotterdam och har under många år samlat på sig berättelser, sållsynta inspelningar och utgivet material från Anni-Frid Lyngstads karriär – både före och efter ABBA. Med andra ord, en sida av Fridas karriär som var relativt okänd och som han ansåg förtjänar mer uppmärksamhet. Så Remko började skriva på boken *Frida beyond ABBA*.

– Boken beskriver Anni-Frids både professionella och icke-professionella karriär som soloartist, från mitten av femtiotalet till nutid, berättade Remko då.

Sedan dess har boken färdigstälts och legat klar hos tryckeriet ganska länge, redo för att tryckas.

– Vi har upplevt en viss försening på grund av pandemin, berättar Remko van Drongelen som hade hoppats kunna trycka innan vintern.

Men så kom en lika stor som oväntad nyhet och slog ned som en bomb i början av september förra året: ABBA släpper ny musik. Inledningsvis ett par låtar och i november kom ett helt nytt album, ABBA Voyage, där vi åter får höra Anni-Frid och Agnethas fantastiska röster smälta samman till det sound som gjort ABBA känt.

Samtidigt meddelade gruppen att en helt ny ABBA-arena ska byggas i London för en minst sagt annorlunda konsert senare i år.

Och plötsligt fanns det goda skäl att göra vissa tillägg i boken.

– Den kommer såklart att behandla ABBA:s comeback och det nya albumet och vi har med flera nya intervjupersoner, berättar Remko.

Och fortsätter:

– Det kommer att ta ett tag innan den faktiskt kommer ut på grund av pappersbristen som pandemin skapat. Men jag hoppas på ett positivt besked under de kommande månaderna.

Behöver du grus för halkbekämpning? Det finns att hämta vid Tors-hargs idrottsplats.

Läs mer om hur kommunen jobbar med snöröjning och halkbekämpning på eskilstuna.se/sno-rojning

Grattis, Camilla Haavisto!

I Torshälla runt nr 5/2021 ville vi uppmärksamma ABBA:s comeback lite extra med en utlottning. I potten hade vi lagt en poster (mått 50x70 cm) med en foto på Frida. Fotot är taget av Anders Hanser under en ABBA-konsert 1979. Nu har vi dragit en vinnare: Camilla Haavisto, som berättar att hennes favoritlåt med Frida/ABBA är vackra "I still have faith in you". Vi säger Grattis Camilla! och ser till att det kommer en poster med posten.

"Kom med och sjung" – i Torshälla kyrka
20 februari kl 16.00: *Lutherpsalmer*
20 mars kl 16.00: *Psalmer i 2000-talet*

24

februari är det åter dags att säga "Grattis Torshälla!" som denna gången fyller 705 år. Samma datum är det även Sverigesfinnarnas dag. Den dagen började firas 2011 och är sedan 2013 en officiell dag i den svenska almanackan.

Förmånliga lån på Fritidsbanken

Fritidsbanken i Munktällaren är som ett bibliotek fast för sport- och fritidsprylar. Här kan du låna all typ av sport- och fritidsutrustning. Alla får låna och allt är gratis att låna upp till 14 dagar!

Tills vidare tar Fritidsbanken endast emot förbokade besök (gäller både lån och återlämning). Boka tid via SMS till 073-950 65 75. Följ även Fritidsbanken på facebook.com/fritidsbankeneskilstuna

Wadell tolkar Hörberg hos SPF Seniorena

På Alla hjärtans dag den 14 februari arrangerar SPF Seniorena årsmöte på Riktargatan 66. Då har du också chans att höra vissångerskan Ulrika Wadell tolka Barbro Hörberg (bilden). Kaffe och smörgås serveras. Arrangemanget är kostnadsfritt.

Exakt en månad senare, den 14 mars, gästas seniorena av Knektarna som som spelar allt från gamla schlagers till 60-talsmusik. Entré 50 kronor/person.

Båda dessa arrangemang sker i samverkan med Studieförbundet Vuxenskolan.

Läs mer på spfseniorena.se/torshalla

LOLITA POP PÅ SAGA SALONGEN

Saga Salongen kämpar på i fortsatt tuffa tider för arrangörer. Under våren presenterar Tomas Sifarow ett intressant program. Till exempel hyllningskonsert till Åke Kråkan Band 4 mars och Magnus Betnér som gästas Saga Salongen 15 april.

Lolita Pop står på scenen igen. Bandet startade i Örebro 1979 och i år fyller deras debutalbum *Falska Bilder* 40 år!

Lolita på turné 2022 består av Karin Wistrand sång, Benkt Söderberg och Sten Booberg gitarr, Rickard Donatello bas och Bobo Ölander trummor. Den 25 mars kommer Lolita Pop till Saga Salongen.

FOTO JONAS CLASSON

Var som helst. När som helst.

* bokar båtplats i Torshälla hamn *

* söker bygglov *

Med appen Eskilstuna direkt i din mobiltelefon har du alltid nära till Eskilstuna kommuns digitala service och tjänster. Läs mer på eskilstuna.se/appen

